

Первинні осередки Всеукраїнського товариства Івана Огієнка організували ювілейні вечори, читання, зустрічі з громадськістю, бесіди, лекції також у Бережанах, Хмельницькому, Сумах, Луганську, Полтаві, Києві.

Живемо ми у дивній країні, яка називається Україною. Держава ніби не помічає Івана Огієнка, не використовує його потужної спадщини. А він нам потрібен саме сьогодні, коли робляться спроби ревізії історії, лунають з високих рівнів голоси про двомовність (чи «двоязичіє», як казав Іван Франко). Огієнкові праці про культуру мови, про позбавлення почуття меншовартості, силу сучасного українського слова – чи не найактуальніші!

Нехай змінюються вітри політики, одні проблеми витісняють інші, але проблема національної ідентичності, вірності українській справі є постійною. Це наш стрижень, який нас тримає і повинен тримати! Тому Ім'я і Чин Івана Огієнка є і буде для нас вічним!

Отримано: 26.08.2012 р.

Мар'ян Красуцький

ОГІЄНКІВСЬКІ ЗУСТРІЧІ ПОДОРОЖНІ НОТАТКИ

Середина квітня потішила теплими, погідними днями. По-весняному пригрівало сонечко, в акварельно-голубому небі пливли білосніжні, наче лебединий пух, хмаринки. Одного з таких весняно-сонячних днів, а саме п'ятнадцятого квітня дві тисячі одинадцятого року містечко Брусилів, що на Житомирщині, вшанувало свого славетного земляка Івана Івановича Огієнка – видатного вченого, письменника, релігійного діяча, палкого патріота рідного краю, України. Тут він сто двадцять дев'ять років тому народився, тут пройшли його дитячі та юнацькі літа. Звідси звивиста життєва стежина повела його у світ широкий, сповнений тривоги і борінь, ненастанних творчих шукань і здобутків, визначних наукових перемог і гірких розчарувань. І де б він не був, куди б не закидала його доля, він ніколи не забував своєї «малої батьківщини», дорогих його зболеному серцю земляків. Він жив, марив ними, Україною, перебуваючи у вимушеній еміграції, а вірніше сказати б, у вигнанні, на чужині, яка дала прихисток і де знайшов він свій останній супокій.

Брусилівчани зустрічали поважних гостей – письменників, діячів культури і мистецтва, науковців з різних кінців України, які приїхали на свято з нагоди вручення престижної відзнаки – Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Івана Огієнка, яка присуджується щорічно за подвижницьку працю, вагомий доробок на творчій ниві.

Столичний Київ зустрів нас ранковою прохолодою, проте невзабарі потеплішало. Ми – я, «новоспечений» огієнківський лауреат, і голова Огієнківського Товариства, також лауреат, але один з найперших, професор Кам'янець-Подільського національного університету імені І.Огієнка Євгенія Іванівна Сохацька – їхали до Брусилова з почуттям неабиякого хвилювання, долаючи кілометр за кілометром далеко не ідеальних периферійних доріг. Можливо, що саме цим шляхом, неоднораз діставався з поліської глибинки до столиці і навпаки майбутній вчений-мовознавець, державник, громадський діяч, Митрополит Іларіон. З сумом і надією споглядав рідні краєвиди, мріяв про прекрасне майбутнє в Українській незалежній державі, за становлення і розквіт якої боровся, працював, не шкодуючи сил і таланту.

А ось, нарешті, і він, Брусилів.

– Приїхали, – мовить дещо втомлена не такою уже й близькою дорогою професор Євгенія Сохаська. – Здається, ми чи не найперші...

Йдемо не до райдержадміністрації, будинок якої височить у самісінькому центрі площі, а до скромного приміщення не так давно відкритого музею Івана Огієнка, що майже поруч. Оглядаємо територію, вклоняємося погруддю славетного брусилівчанина. Відтак – коротка екскурсія по місту. Не встигли озирнутися, як нас запрошують до владних апартаментів. Взаємні вітання, знайомства.

Євгенію Іванівну тут добре знають, начувані про її просвітницьку і наукову діяльність, подвижництво у справі популяризації та пропаганди творчої спадщини Огієнка не лише на Житомирщині і Хмельниччині, а й в Україні. Скільки зроблено нею, скільки досліджено, написано!

Гості, керівники району й області, представники громадськості прямують до місця, де більше століття тому стояла звичайна селянська хатина Огієнків, у якій зробив перші кроки малий Іванко і якої, на жаль, не зберіг швидкоплинний і руйнівний час. Покладаємо квіти, схиляємо низько голови. Серед нас – народний депутат України, голова Всеукраїнської «Просвіти» Павло Мовчан, відомий огієнкознавець, професор Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка Микола Тимошик, очільник Житомирської обласної організації Національної спілки письменників України Михайло Пасічник, відомі науковці, діячі культури. Всі вони прибули, аби вшанувати Великого Українця, згадати добрим словом вдячності ним зроблене.

Про це, зокрема, говорили на урочистостях у місцевому Будинку культури, під час вручення Огієнківської премії.

Відкриває святкове зібрання Павло Мовчан. Один за одним піднімаються на святково прикрашену сцену лауреати. Одержують відзнаки – медалі й дипломи, виголошують промови. У кожному виступі – оцінка нелегкого і непростого творчого шляху Івана Огієнка (Митрополита Іларіона), його неоціненного внеску у скарбницю української і світової культури і науки. Літератори, науковці, артисти, художники одностайні: Огієнко і сьогодні актуальний, його спадщина є і залишатиметься тією неопалимою купиною, яка живить і живитиме впродовж десятиліть українську ідею, українську науку і культуру, наснажуватиме нові покоління патріотів, борців за незалежну, суверенну Україну.

У просторій землі – десятки схвильованих облич... Літні брусилівчани, молодь з цікавістю дослухаються до кожного слова промовців, гаряче аплодують. З усього видно, огієнківські свята – то визначна, неординарна подія у житті міста, краю. Попри усі складності й негаразди нашого нелегкого сьогодення люди вірять, сподіваються: буде краще, ми подолаємо труднощі, затяжні кризові явища і зробимо життя наше заможним, красивим. От тільки коли, чи ж скоро це здійсниться?..

Павло Мовчан називає своє прізвище, запрошує на сцену.

Одержую відзнаку, мовлю традиційне у таких випадках слово. Дякую за високу оцінку моєї скромної праці, розповідаю, як шанують подвижництво Івана Огієнка у Кам'янці-Подільському, зокрема, у створеному ним першому українському університеті, який нині носить його ім'я.

По завершенню урочистостей до Євгенії Сохаської, до мене підходять брусилівчани, земляки Огієнкові, діляться спогадами, показують старі фотографії. Дякуємо, обіцяємо зустрітись і тоді поговорити про все. А зараз – час у зворотню путь. Євгенія Іванівна поспішає до Києва, де її чекають, я – до Житомира, а звідти – на Кам'янець. Таке воно життя. Завжди кудись поспішаєш...

Старенький деренчливий «пазик» (а надворі – двадцять перше століття!) везе мене розбитими, у вибоїнах та ямах, ґрунтовими дорогами Полісся. За ві-

5. До історії огієнківського руху

кном – села – напівруїни, незорані поля. Україно-матінко, до чого довели тебе горе-реформатори, за що страждаєш?.. Як у Шевченка. А на календарі – двадцять перше століття. Як нам не вистачає, як бракує нині таких, як він, Іван Іванович Огієнко, справжніх патріотів, відданих справі, самовідданих борців за щастя народне, за кращу долю простих українців, котрі б служили їй, Україні, її народові, а не олігархічним кланам, грошовим мішкам. Як не вистачає таких людей...

Прощавай, благословенна Житомирщино! Добридень, Поділля рідне, батьківський краю... До нових зустрічей, мала батьківщино Митрополита Іларіона!

Додатки

*Біля пам'ятника
Іванові Огієнку у Брусиліві*

*Слова М. Красуцького на
врученні премії імені Івана
Огієнка. 15 квітня 2011 р.*

*Слово виголошує лауреат Огієнківської премії 2009 року
Василь Сташук (15 квітня 2012 р.)*

Отримано: 27.01.2012 р.